

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 3 1 D 1 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Četrtek, 8. junij 2023 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Za kapitalske gospodarske družbe je značilno, da
  - A je upravljanje in poslovanje družbe poenostavljeno.
  - B družba jamči za obveznosti s svojim premoženjem.
  - C je ustanovitev družbe cenejša in pri poslovanju nastaja manj stroškov.
  - D po ZGD-1 minimalni osnovni kapital zanje ni obvezen.

2. V kupoprodajni pogodbi med podjetjem VINOTOČ, d. o. o., in gostinskim podjetjem BAR, d. o. o., je določeno, da bo dobava 200 steklenic do konca julija tega leta. Takšna dobava je
  - A navadni terminski posel.
  - B fiksni posel.
  - C promptna dobava.
  - D dobava s predplačilom.

3. Pri katerem od navedenih primerov gre za konkurenčno usmerjeno politiko podjetja pri določanju prodajne cene?
  - A Ob nakupu nove dietne skute vam ponujamo 13,5-% popust.
  - B Proizvodni stroški znašajo 35 %, transportni stroški 10 %, strošek dela pa 55 %.
  - C V tem mesecu smo prejeli za nakup garnitur 170 klicev več kot prejšnji mesec.
  - D V Avstriji se cena giblje med 12 in 17 evri, v Sloveniji med 9 in 16, na Madžarskem pa je okoli 10 evrov.

4. Podjetje BHS hišni aparati, d. o. o., Nazarje se ukvarja s proizvodnjo električnih naprav v gospodinjstvu. V katero gospodarsko dejavnost bi ga uvrstili?
  - A Primarno.
  - B Sekundarno.
  - C Terciarno.
  - D V nobeno od naštetih.

5. Gospodarsko rast države opredelimo kot
  - A povečanje denarne vrednosti blaga in storitev, ki jih proizvedejo vsi sektorji gospodarstva na prebivalca v določenem obdobju.
  - B zmanjšanje denarne vrednosti blaga in storitev, ki jih proizvedejo vsi sektorji gospodarstva na prebivalca v določenem obdobju.
  - C povečanje denarne vrednosti blaga in storitev, ki jih ustvari javni sektor na prebivalca v določenem obdobju.
  - D povečanje vrednosti denarne valute in virtualne valute na svetovnih trgih.

6. Oglaševanje je
- A ukrep, s katerim podjetje premosti čas in prostor, ki ločuje proizvajalca in porabnika nekega izdelka.
  - B odločitev o upoštevanju določenih dejavnikov, ki vplivajo na oblikovanje prodajne cene.
  - C oblika množične plačane komunikacije, ki je namenjena velikemu številu prejemnikov.
  - D odločitev o izbiri proizvodnega programa, njeni širini in globini, ter uvedbi blagovne znamke.
7. Katero listino potrebuje Marko Grah za ustanovitev s.p.?
- A Statut.
  - B Akt o ustanovitvi.
  - C Družbeno pogodbo.
  - D Listina o ustanovitvi ni potrebna.
8. V gostinskem lokalu bodo v strežbi med poletnimi počitnicami zaposlili 6 študentov. Za kakšen cilj gre?
- A Strateški cilj.
  - B Cilj uspešnosti.
  - C Prodajni cilj.
  - D Operativni cilj.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 9.
___ poslovna sposobnost	1 Po pregledu dokumentov so ugotovili, da omenjeno zemljišče ne obstaja.
___ možnost posla	2 Mladoletnico je pri prodaji nepremičnine zastopal odvetnik.
___ soglasna izjava volje	3 Babica se je odločila, da bo prodala vinograd.
___ prostovoljnost	4 Kupec in prodajalec sta se dogovorila o nakupu in prodaji krmnih mešanic po telefonu.

- 10.
☐ realna plača	1	bruto plača skupaj z regresom in povračilom stroškov za prevoz
☐ nominalna plača	2	Ta mesec sem lahko kupila več goriva kot prejšnji mesec.
☐ strošek dela	3	1.520,00 EUR
☐ mezda	4	plačilo za opravljeno delo delavca v proizvodnji
- 11.
☐ vodja	1	Naš cilj je, da se večina letošnjega dobička nameni za dividende.
☐ zaposleni	2	Prihodnje leto želimo preseči 100 mio EUR prodaje.
☐ delničar	3	Naslednji mesec ste obljubili dvig plač za 4 %.
☐ sindikat	4	Pravično želimo zastopati vašo pravico do osemurnega delovnika in dela v čistem okolju.
- 12.
☐ poslanstvo podjetja	1	Z novim proizvodnim programom bomo konkurenčnejši v EU.
☐ vizija podjetja	2	Prodajo nameravamo povečati za 15 %.
☐ trženjski cilj	3	Prisluhniti nam pomeni živeti zdravo življenje in skrbeti za naravno prehrano.
☐ trženjska strategija	4	Postati želimo vodilno podjetje v Evropski uniji.
- 13.
☐ prostorska vloga trgovine	1	Prodajalna pohištva ponuja kuhinjske elemente različnih proizvajalcev notranje opreme.
☐ časovna vloga trgovine	2	Trgovec rabljenih avtomobilov omogoča kupcem nakup na obročno odplačevanje.
☐ kakovostna vloga trgovine	3	Trgovina s čevlji pred zimsko sezono napolni police z zimsko obutvijo.
☐ kreditna vloga trgovine	4	Odprtje nove poslovalnice v središču mesta.

- 14.
☐ distribucijska politika	1	Upoštevali smo dvig cen energentov na svetovnih trgih.
☐ politika cene	2	Na Slovenskem oglaševalskem festivalu smo prijaviili v tekmovalni del digitalne komunikacije.
☐ politika tržnega komuniciranja	3	Izbirali bomo med sliko, besedo, vinjeto, šifro in risbo.
☐ politika izdelka	4	Posluujemo B2C (business to customer) in B2B (business to business).

Določite pravilni vrstni red.

15. S številkami od 1 do 4 razvrstite korake pri postopku prodaje v podjetju UCU, d. o. o.

- Podjetju UCU, d. o. o., je bila 14. februarja dobavljena celotna količina blaga po pogojih, dogovorjenih v pogodbi.
- Predstavniki podjetja UCU, d. o. o., je prišel na podpis pogodbe.
- Vodja prodaje v podjetju, ki proizvaja hladilne naprave, je sporočil prodajnemu referentu vse informacije za sestavo kupoprodajne pogodbe.
- Januarja je bila podjetju UCU, d. o. o., poslana ponudba za prodajo 50 kosov hladilnih naprav.

Odgovorite na vprašanja.

16. V trgovini SPONKA, d. o. o., prodajajo modne dodatke (torbice, šale, klobuke, nakit ...). V zadnjih mesecih je močno upadel promet, zato razmišljajo o zaprtju trgovine. Kaj lahko naredijo, da bi pospešili prodajo izdelkov, ki so na zalogi, in bi se kupci vrnili? Napišite dva predloga.

---

17. Zakaj potrebuje podjetje pri postopku ustanovitve začasni oziroma depozitni račun?

---

18. Kako se imenuje oblika trga, pri kateri kupec v sredstvih javnega obveščanja objavi, da zbira ponudbe za določeno dobavo blaga ali za določeno storitev?

---

19. Kdaj govorimo o državi blaginje?

---

20. Kupec in prodajalec sta se v prodajni pogodbi dogovorila o možnem povišanju že dogovorjenih cen v času od sklenitve prodajne pogodbe do dobave zaradi zvišanja posameznih stroškov (narastejo npr. cene surovin, goriva ...). Kako se imenuje tak dogovor v prodajni pogodbi?

---

2. DEL

1.

O NAS

Podjetje INOTHERM je hitro rastoče podjetje, z več kot 25 letno tradicijo izdelave vhodnih vrat iz aluminija. Vsa proizvedena vhodna vrata so vrhunske kakovosti in v celoti izdelana v lastni moderni proizvodnji v Sloveniji.

Preko	Več kot	Izvoz v	Več kot
30.000	250	15	1000
m ² površine	zaposlenih	držav	poslovnih partnerjev

(Vir: <https://www.inotherm.si/virtualni-sprehod/>. Pridobljeno: 14. 4. 2022.)

- 1.1. Podjetje Inotherm, d. o. o., sodeluje z več kot tisoč poslovnimi partnerji. Navedite dva ukrepa, s katerima lahko podjetje gradi dobre odnose s svojimi poslovnimi partnerji.

(1 točka)

- 1.2. Po zgoraj navedenih podatkih podjetje izvažava v 15 držav. Zapišite tri prednosti vključenosti Slovenije v Evropsko unijo za podjetje Inotherm, d. o. o.

(1 točka)

- 1.3. Na spletni strani podjetje navaja datume svoje predstavitve na poslovnih sejmih. Kakšen je namen sodelovanja podjetja na sejmu? Navedite dva.

(1 točka)

- 1.4. Podjetje zaposluje od 250 do 499 ljudi. Za kakšno vrsto podjetja po velikosti gre?

(1 točka)

2. Podjetje AXA, d. d., izdeluje strojne naprave. Ima 700 zaposlenih in 7.000.000,00 EUR kapitala. Podjetje posluje tudi v drugih državah EU.

2.1. Direktor podjetja AXA, d. d., Jože Čuk ne dovoli, da bi zaposleni sodelovali pri njegovih odločitvah, raje jim samo ukazuje. Takšen stil vodenja se imenuje (dopolnite)

_____ stil.

(1 točka)

2.2. Podjetje AXA, d. d., ima v Avstriji poslovno enoto. Kako imenujemo podjetje, ki ima poslovne enote v tujini?

_____
(1 točka)

2.3. Podjetje AXA, d. d., ima v tekočem letu 286.000,00 EUR prihodkov in naslednje stroške: 40.000,00 EUR stroškov dela, 1.800,00 EUR stroškov pisarniškega materiala, 132.000,00 EUR stroškov izdelavnega materiala, 7.500,00 EUR stroškov zavarovanja, 3.000,00 EUR stroškov oglaševanja in 5.300,00 EUR stroškov najemnine. Koliko znaša ekonomičnost podjetja in koliko dobiček?

Izračun ekonomičnosti:

(1)

Izračun dobička:

Dobiček znaša _____ EUR.

(1)
(2 točki)

3. Slovenske železnice, d. o. o., zagotavljajo varen, zanesljiv in ekološko sprejemljiv način prevoza potnikov in blaga. Ker se cene energentov in hrane dvigajo, je le še vprašanje časa, kdaj se bodo zvišale tudi cene železniških storitev. Dušan Mes, ki vodi Slovenske železnice že deset let, pojasnjuje to z naslednjim argumentom:

»Cene naraščajo že od začetka leta. Nihče pa cen ne poviša kar čez noč, gre za proces, ki traja dalj časa. Kupce, ki so za nas strateško pomembni, obravnavamo posebej. Iščemo tudi druge možnosti optimizacije, od daljših vlakov do združevanja količin.«

(Vir: <https://tl.finance.si/8999109/%28intervju%29-Dusan-Mes-SZ-Poglobitev-proge-je-najdrazja-in-tudi-najboljsa-resitev>.
Pridobljeno: 21. 4. 2022.)

- 3.1. V katero obliko nepopolne konkurence sodijo Slovenske železnice, d. o. o.?

(1 točka)

- 3.2. Zapišite tri značilnosti, ki veljajo za to obliko konkurence na trgu.

(1 točka)

- 3.3. Navedite obliko optimizacije poslovanja Slovenskih železnic, ki bi lahko pozitivno vplivala na ceno železniškega prevoza.

(1 točka)

- 3.4. Kje v zgornjem zapisu je opredeljena trajnostna naravnost Slovenskih železnic, d. o. o.? Navedite.

(1 točka)

4. »Obrtnik leta 2020 je Matjaž Oven z Dobrove. Matjaž Oven kot samostojni podjetnik od leta 2008 nadaljuje kovinostrugarsko obrt, ki jo je leta 1971 začel njegov oče Jože. Visoko kakovost izdelkov in storitev Kovinostrugarstva Oven zagotavljajo visoka tehnologija, CNC-strojna oprema, strokovno usposobljen kader in dolgoletne izkušnje, kar stranke znajo ceniti,« so zapisali na spletni strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

(Vir: <https://www.ozs.si/novice/znani-so-obrtnik-leta-2020-in-2021-ter-podjetnik-leta-2020-in-2021-6233a2212114e032b68d0105>. Pridobljeno: 14. 4. 2022.)

- 4.1. Navedite dve prednosti samostojnega podjetnika.

(1 točka)

- 4.2. Kaj je po vašem mnenju prednost družinskega podjetja? Navedite dve prednosti.

(1 točka)

- 4.3. Naštejte tri značilnosti obrti.

(1 točka)

- 4.4. Nagrajeni podjetnik izdeluje gonilnike, turbine, lopatice, ležaje, plošče, ohišja, številčnice ... S sprejetimi marketinškimi odločitvami želi izboljšati svoj položaj na trgu. Na čem temelji pozicioniranje izdelka? Navedite dva primera pozicioniranja.

(1 točka)

5. Podjetje za proizvodnjo mesnih izdelkov KARE, d. o. o., ima 1.200.000,00 EUR osnovnega kapitala. Lani je prodalo za 360.000,00 EUR mesnih izdelkov. Stroški pri prodanih izdelkih so znašali 290.000,00 EUR.

5.1. Izračunajte donosnost (rentabilnost).

Izračun:

(1 točka)

5.2. Kakšen % DDV obračuna v ceni podjetje KARE, d. o. o.?

(1 točka)

5.3. Navedite, kako opredeli podjetje kakovost za mesne izdelke v prodajni pogodbi.

(1 točka)

5.4. Podjetje odkupuje meso pri domačih kmetih. Kupna vrednost znaša 13.000,00 EUR (DDV je vključen v ceno), stroški prevoza brez DDV pa znašajo 1.400,00 EUR. Kolikšna je nabavna vrednost mesa?

Izračun:

Nabavna vrednost mesa je _____ EUR.

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran